

הטכנולוגיה המתקדמת שמתחדשת בקצב מהיר, העולם שהפך לכפר גלובלי שדרישותיו מתעדכנות בתדירות גבוהה, ולאחרונה גם מגפת הקורונה והמשבר העולמי שבא בעקבותיה – כל אלו טורפים שוב ושוב את כללי המשחק ומקשים עלינו לקבל החלטות. מה נכון ללמוד? אילו מקצועות יהיו מקצועות המחר? ואילו תחומים חדשים ייכנסו לשוק? מומחים מתחום ההשכלה הגבוהה מנסים לעשות סדר

פרויקט מיוחד

● לאה מוריה

ד"ר איילת ארבל-עדן, ראשת החוג למדעי המעבדה הרפואית, המכללה האקדמית הדסה ירושלים, מובילת קבוצת מחקר העוסקת בהתרחשות מוגברת של מוטציות במיחה

"גם בעתיד העולם יכול לחוות טלטלה עצומה בגלל אויב בלתי נראה כמו נגיפים, חיידקים או פטריות, ועלינו להיות ערוכים ובעלי יכולת לפתח נגדם חיסון"

המכשור, מוסדות מחקר שלא יחזיקו עובד מעבדה שחושב מחוץ לקופסה ובעל מיומנות גבוהה של תפעול והבנת המכשירים, לא ישרדו".

למי המקצוע הזה מתאים? ומה הכישורים הנדרשים?

"לאנשים שאוהבים שילוב של טכנולוגיה, מקצועות רפואיים ומקצועות מדעי החיים, ופתוחים לשינויים טכנולוגיים. תואר במדעי המעבדה הרפואית מקנה אפשרות לעבוד כעובד מעבדה רפואית מוסמך, בעל תעודת רישיון עבודה ממשרד הבריאות וכן מאפשר התמיינות מיידידת לרפואה, מחקר ופיתוח. באופן יציב, בעשור האחרון כ-20% מהסטודנטים בחוג ממשיכים לתארים מתקדמים, חלק מהם התקבלו למסלול היוקרתי לרפואה 4 שנתי, זאת בשל העובדה שאצלנו במהלך התואר לומדים את כל קורסי הליבה הנדרשים להגשת מועמדות ל-4 שנתי".

ומה עוד?

"יהיה שינוי דרמטי במקצועות קיימים, שיהפכו יותר מקונונים. אמנם המגע האנושי חסר ואני רואה את הקושי של הסטודנטים שלי להבין מהלכים מורכבים באופן שקשה לתווכם דרך הזום, אבל נצטרך לדייק ולפתח את הכלים הללו, כך שיאפשרו לעשות דברים מרחוק".

האטה משמעותית, מוסדות החינוך והתרבות נסגרו, וכעת כל העיניים נשואות לצוותים הרפואיים ולחוקרים בתחומים של מדעי החיים והרפואה למציאת חיסון ופתרון שיחזיר את החיים למסלולם. עד לאחרונה, היו עובדי המעבדה הרפואית, שהם חלק בלתי נפרד מהצוותים הרפואיים, חוליה שקופה ולא מוכרת בשרשרת הטיפול בחולה ובמערך שמאפשר לכולנו לחזור לאט-לאט לשגרה הברוכה. כיום, כבר אין עוררין על חשיבותו העתידית של מקצוע מדעי המעבדה הרפואית, שמשלב בתוכו מגוון תחומי עניין".

ומה לגבי העתיד?

"גם בעתיד העולם יכול לחוות טלטלה עצומה בגלל אויב בלתי נראה כמו נגיפים, חיידקים או פטריות, ועלינו להיות ערוכים ובעלי יכולת לפתח נגדם חיסון. בעתיד נדקק לפיתוח שיטות לזיהוי מוקדי תחלואה בזמן אמת ובעלות נמוכה, דבר שידרוש מחקר ופיתוח. מדעי המעבדה הרפואית הוא מקצוע על-שתיים ללוות אותנו לאורך כל הדרך. הישועה לנגיף הקורונה תגיע מהחוקרים ועובדי המעבדה. מכיוון שהמכשור הרפואי והמקצועי יפתחו בקצב התחכום של

מקצועות העתיד: מדעי המעבדה הרפואית

לוחמה באויב בלתי נראה

בחזית המאבק בקורונה נמצאים עובדי המעבדה, שאחראים לביצוע הבדיקות ובמקביל מנסים למצוא חיסון או תרופה לנגיף. בעשורים הבאים תפקידם במאבק על בריאות הציבור יצבור תאוצה

"מקצוע המחר הוא שילוב של מקצוע טכנולוגי עם מקצועות המחקר הרפואי והקליני", אומרת ד"ר איילת ארבל-עדן. "מקצוע המעבדה הרפואית מאחד את שני התחומים הללו, ופעמים רבות מהווה צעד ראשון בהתפתחות בתחומים נלווים".

לדברי ד"ר ארבל-עדן, משבר הקורונה העולמי הוכיח כמה מהר אנו צריכים להיערך לשינויים מערכתיים בתחום המעבדה (למשל בביצוע מספר גבוה של בדיקות בזמן קצר עם מהימנות ואמינות גבוהות) ובתחום המחקר (מציאת חיסון לוורוס). "המשבר הבהיר את הצורך בניטור יעיל של מוקדי התחלואה בקורונה. למעשה, העולם עמד מלכת במשך כמה חודשים: הכלכלה עברה

